

NOTITIE

Datum : 8 maart 2016
Van : Janneke Doe
Aan : FKR
Betreft : wet deregulering beoordeling arbeidsrelatie
Referentie : 001/16

VAR

Per 1 mei 2016 verdwijnt de VAR (Verklaring Arbeidsrelatie). De VAR diende als hulpmiddel voor de beoordeling van de arbeidsrelatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer voor wat betreft het al dan niet inhouden van loonheffingen en werknemerspremies. Middels een VAR kan de opdrachtnemer laten zien dat hij een zzp'er (zelfstandige zonder personeel) is en de opdrachtgever geen loonheffing hoeft in te houden op de vergoeding aan de opdrachtnemer.

Noodzaak vervanging VAR-systematiek

Een aantal redenen hebben de wetgever aanleiding gegeven om de VAR-systematiek te vervangen. Ten eerste om schijnconstructies te voorkomen. Ten tweede om de administratieve rompslomp te verminderen en het systeem te vereenvoudigen, waardoor de werkdruk bij de Belastingdienst wordt verminderd. Ten derde werd in de VAR-systematiek alleen de opdrachtnemer aangesproken voor naheffingen indien achteraf bleek dat er wel sprake was van een verkapt dienstverband. In de nieuwe regelgeving worden opdrachtgevers en opdrachtnemers samen verantwoordelijk gehouden voor de fiscale consequenties indien blijkt dat er sprake is van een verkapt dienstverband.

Overeenkomst van opdracht

De VAR wordt vervangen door een overeenkomst van opdracht. Aan de hand van de gemaakte afspraken in de overeenkomst beoordeelt de belastingdienst of de opdrachtgever loonbelasting moet inhouden over de vergoeding van de opdrachtnemer. Deze overeenkomst kunnen opdrachtgever en opdrachtnemer gezamenlijk ter beoordeling aan de Belastingdienst voorleggen. Partijen kunnen ook gebruik maken van de door de Belastingdienst digitaal beschikbaar gestelde (model)overeenkomsten of voorbeeldovereenkomsten die door de Belastingdienst reeds zijn goedgekeurd. De bedoeling is dat er in de loop van dit jaar ongeveer 40 sectorale en een aantal algemene overeenkomsten op de site van de Belastingdienst komen. Anders dan bij de VAR het geval was, kan zo'n overeenkomst onbeperkt gebruikt worden, zolang partijen uiteraard zich aan de overeenkomst houden. In de modelovereenkomsten staan een aantal bepalingen waar niet van mag worden afgeweken willen partijen zekerheid hebben dat de arbeidsrelatie niet wordt aangemerkt als een verkapt dienstverband. Net als bij de VAR, zijn deze contracten overigens niet verplicht.

Wat betekent dit voor de religieuze instituten en hun zzp'ers?

Sommige religieuze instituten maken gebruik van zzp'ers. Maar om hoeveel zzp'ers gaat het dan en welke diensten worden door deze zzp'ers geleverd? Hoofdzakelijk zal het gaan om economische adviseurs. Mogelijk betreft het ook leden van raden van toezicht of van raden voor economische aangelegenheden, indien zij tenminste een vergoeding ontvangen voor hun werkzaamheden. Om zekerheid te hebben over ieders fiscale positie verdient het de voorkeur dat zij de arbeidsrelatie vóór 1 januari 2017 vastleggen in een overeenkomst van opdracht, welke fiscaal en juridisch is beoordeeld door de Belastingdienst. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de modellen die de Belastingdienst al heeft beoordeeld en goedgekeurd.

Afgevraagd moet worden in hoeverre gebruik kan worden gemaakt van de door de Belastingdienst beschikbaar gestelde modelovereenkomsten of voorbeeldovereenkomsten of dat het noodzakelijk is om voor deze groep religieuze instituten een aangepaste modelovereenkomst van opdracht aan te bieden dat beter aansluit bij onze doelgroep. Onlangs bleek dat de modelovereenkomsten die de Belastingdienst op de website heeft gezet onjuiste bepalingen bevatten. Bij deze notitie is een (door de Belastingdienst aangepaste) algemeen modelovereenkomst ingesloten, waar ook religieuze instituten en hun zzp'ers eventueel gebruik van kunnen maken. De gemarkeerde bepalingen in de modelovereenkomst mogen niet worden aangepast, indien men wil voorkomen dat de arbeidsrelatie wordt aangemerkt als een verkapt dienstverband. Voor zzp'ers die werkzaam zijn als lid van een raad van toezicht c.q. commissaris gelden afwijkende regels. De relatie tussen het instituut en de commissaris wordt aangemerkt als een fictief dienstverband, waarbij de opdrachtgever c.q. instituut loonbelasting en volkspremies dient in te houden op de vergoeding van de commissaris. Omtrent de positie van de commissaris binnen de wet deregulering beoordeling arbeidsrelatie worden nog reparaties in de wet voorzien, omdat de staatssecretaris heeft toegezegd voor deze doelgroep in deze wet het fictieve dienstverband af te schaffen, zodat er zij niet onder de wet op de loonbelasting vallen en er dus geen loonheffing en werkgeversbijdrage Zvw hoeven worden betaald.

Uiteraard dienen partijen zich te houden aan de gemaakte afspraken in de overeenkomst van opdracht. Indien de feitelijke situatie en omstandigheden niet overeenkomen met hetgeen onderling in de overeenkomst van opdracht is overeengekomen, worden niet alleen de zzp'ers aangesproken op de fiscale consequenties, maar kan de Belastingdienst ook de religieuze instituten aanspreken door een naheffingsaanslag loonheffingen op te leggen van om alsnog loonbelasting over de vergoeding aan de zzp'ers te betalen. Je kunt je dan ook afvragen in hoeverre er sprake is van 'vrijwaring van loonbelasting' zoals de belastingdienst ons met hun modelovereenkomsten doet voorspiegelen. Punten waarop het religieus instituut overigens geen beslissende invloed heeft en dus ook niet kan controleren, zoals de vraag voor hoeveel opdrachtgevers een zzp'er werkt of hoeveel de zzp'er investeert, daarvoor kan het instituut ook niet aangesproken worden. M.a.w. mocht de Belastingdienst achteraf moeten concluderen dat er sprake is van een dienstbetrekking op grond van feiten en omstandigheden waarop het religieus instituut geen beslissende invloed op heeft, dan heeft dit uitsluitend gevolgen voor de zzp'er en is het religieus instituut geen loonheffingen verschuldigd.